

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชชาชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยม

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อ พรรคสังคมนิยม ตามมาตรา ๑๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ พรรคสังคมนิยมจึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่าพรรคสังคมนิยมไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสังคมนิยม เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคสังคมนิยม ผู้ถูกร้อง มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงข้อกล่าวหา สรุปว่า พรรคสังคมนิยม ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสังคมนิยมในรอบปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้วในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาด้วยความเมตตา เพื่อสามารถดำเนินการทางการเมืองต่อไปได้ เพราะความผิดพลาดดังกล่าว พรรคไม่มีเจตนาบ้ายเบี่ยงแต่ประการใด

พิจารณาข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำชี้แจงแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะยุบพรรคสังคมนิยม เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคสังคมนิยม ผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ พรรคสังคมนิยม ผู้ถูกร้อง จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๑๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองเป็นนิติบุคคลเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้ง หัวหน้าพรรคสังคมนิยมจึงมีหน้าที่ต้องยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคตาม มาตรา ๓๕ ส่วนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของหัวหน้าพรรคสังคมนิยมที่ได้แย้งว่า ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสังคมนิยมแล้ว เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ นั้น ฟังไม่ขึ้น เนื่องจากเกินกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติ (คือภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔) ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงดังกล่าว ผู้ถูกร้องเอง ก็ยอมรับตามคำชี้แจงที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยมีได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของผู้ร้องแต่อย่างใด โดยอ้างเป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้เกิดจากเจตนา และพร้อมจะยอมรับโทษตามกฎหมายแล้วก็ตาม แต่กฎหมายไม่ได้บัญญัติยกเว้นความผิด

ดังนั้น พรรคสังคมนิยมผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น เมื่อความปรากฏว่า พันกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว พรรคสังคมนิยม ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไป

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสังคมนิยม ผู้ถูกร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสังคมนิยม

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ